

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie

TKANINY OBICIOWE ZE ŚCIAN KAPITULARZA ARCHIWUM KRAKOWSKIEJ KAPITUŁY KATEDRALNEJ

HISTORIA, KONSERWACJA I DOKUMENTACJA

**TKANINY OBICIOWE
ZE ŚCIAN KAPITULARZA ARCHIWUM
KRAKOWSKIEJ KAPITUŁY KATEDRALNEJ
HISTORIA, KONSERWACJA I DOKUMENTACJA**

**TKANINY OBICIOWE
ZE ŚCIAN KAPITULARZA ARCHIWUM
KRAKOWSKIEJ KAPITUŁY KATEDRALNEJ
HISTORIA, KONSERWACJA I DOKUMENTACJA**

redakcja | edited by

Natalia Krupa

SKARBY
KRAKOWSKIEJ
KAPITUŁY

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie

Kraków 2021

© Copyright by Uniwersytet Papieski Jana Pawła II
and Natalia Krupa and individual authors, 2021

Recenzent | Foreword
prof. dr hab. Jacek Urban
dr hab. Tomasz Graff

Redaktor merytoryczny | Editor
Natalia Krupa

Opracowanie redakcyjne | Line-editing
Marta Stęplewska-Przybyłowicz

Tłumacz | Translator
Piotr Art

Układ graficzny i skład | Design and DTP
Jacek Łucki

Projekt okładki | Cover design
Jacek Łucki

**Na okładce wykorzystano fragment tkaniny obiciowej z kapitułarza Archiwum Krakowskiej
Kapituły Katedralnej (XVII w.)** | The cover displays a fragment of the 17-th century upholstery
fabric from the chapter house at the Archives of the Krakow Cathedral Chapter

ISBN 978-83-7438-960-0 (druk)
ISBN 978-83-8138-417-9 (on-line, pdf)
<https://doi.org/10.12797/9788381384179>

Publikacja finansowana w ramach projektu „Konserwacja unikatowych w skali światowej
zabytków związanych z historią Krakowskiej Kapituły Metropolitalnej oraz udostępnienie ich
w przestrzeni wystawienniczej w postaci interaktywnej multimedialnej ekspozycji dostosowanej
do potrzeb różnorodnych grup docelowych” o numerze RPMP.06.01.01-12-0177/16.

WYDAWNICTWO
KSIĘGARNIA AKADEMICKA
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
tel./faks: 12 431-27-43, 12 421 13 87
e-mail: publishing@akademicka.pl
Księgarnia internetowa: www.akademicka.com.pl

■ SPIS TREŚCI

TABLE OF CONTENTS

7	Wprowadzenie Foreword ks. Jacek Urban
11	Wstęp Introduction Natalia Krupa
21	Historia tkanin obiciowych z kapitułarza przy Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej The history of upholstery textiles at the chapter house at the Archives of the Krakow Cathedral Chapter Ewelina Zych
43	Załącznik I Attachment I
47	Kapitułarz Krakowskiej Katedry w ikonografii na wybranych przykładach Chapter house of the Krakow cathedral in iconography: Selected examples Elżbieta Macioł
85	Tkaniny zdobiące ściany kapitułarza Krakowskiej Kapituły Katedralnej na tle przemian stylowych w XVI i XVII wieku Textiles decorating the walls of the chapter house of the Krakow Cathedral Chapter in view of style changes in the 16 th and 17 th centuries Beata Biedrońska-Słota
99	Stan zachowania i przebieg konserwacji jedwabnego obicia ze ścian kapitułarza Krakowskiej Kapituły Katedralnej Preservation and conservation of the silk upholstery on the walls of the chapter house of the Krakow Cathedral Chapter Natalia Krupa
137	Analiza techniki wykonania tkanin obiciowych ze ścian kapitułarza Krakowskiej Kapituły Katedralnej Analysis of the technique of making upholstery textiles from the walls of the chapter house of the Krakow Cathedral Chapter Paweł Piechnik
165	Analiza lotnych związków organicznych obecnych w powietrzu kapitułarza Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej Analysis of volatile organic compounds present in air in the chapter house of the Archives of Krakow Cathedral Chapter Tomasz Sawoszczuk

175	Analiza zagrożeń mikrobiologicznych dla tkanin obiciowych z pomieszczenia kapitułarza Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej Analysis of the microbiological threats to the wall upholstery textiles from the chapter house of the Archives of Krakow Cathedral Chapter Justyna Syguła-Cholewińska
191	Strategia zarządzania mikroklimatem dla pomieszczenia kapitułarza Krakowskiej Kapituły Katedralnej – wstępne rozważania Microclimate management strategy for the interior of the chapter house of Wawel Cathedral Chapter: Preliminary considerations Joanna Sobczyk, Jacek Sobczyk, Agnieszka Sadłowska-Sałęga, Tomasz Łojewski
205	Summary
207	Indeks osobowy Name index

■ WPROWADZENIE FOREWORD

ks. | Fr Jacek Urban

W wydanym w 1965 roku *Katalogu Zabytków Sztuki w Polsce*, w tomie obejmującym Wawel, omawiając kapitułarz katedralny, napisano: „W kapitułarzu dekoracja sklepienia i fryzy dookoła ścian w stylu secesji oraz obrazy przedstawiające bł. Wincentego Kadłubka i św. Stanisława biskupa wykonane 1904-[190]6 przez Henryka Uziembłą; boazeria nowa z tkaniną wschodnią w. XVII-XVIII”¹. Następnie odwołano się do zestawienia makat znajdujących się w skarbcu katedry na Wawelu, konkretnie do makaty nr 3. Została ona umieszczona w drugiej części katalogu w zestawieniu fotografii jako fig. 862. W nocie katalogowej czytamy: „obecnie makata, dawniej część obicia ściennego z brytów w kolorze zielonym i niebieskim, o wzorze kwiatowym, Bliski Wschód w. XVII-XVIII”².

Oba te fragmenty są próbą zapisu dziejów wymienionych tkanin. W jednym z nich znajduje się dość szerokie określenie „tkanina wschodnia”, a w drugim następuje uszczegółowienie: „Bliski Wschód”. Chronologicznie datowano je bezpiecznie na XVII-XVIII wiek. Makatę uznano za część obicia ściennego. Autor noty katalogowej zwrócił uwagę, że boazeria kapitułarza jest nowa, a zatem dla makaty znajdującej się wtedy w skarbcu katedralnym nie było już miejsca, a może w ogóle w nim nie zawisła. Ostrożność autora obydwu not jest oczywista. Na to, by bardziej zdecydowanie datować tkaniny kapitułarza i makatę, by dookreślić miejsce ich pochodzenia, a więc, żeby napisać ich historię, trzeba było przeprowadzić osobne studia. Na te działania trzeba było czekać jeszcze przez pół wieku, a przy dziele tym historyk potrzebował wsparcia historyków sztuki i konserwatorów.

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce [The Catalogue of Art Monuments in Poland] published in 1965 and including Wawel contains the following passage in its section on the cathedral chapter house: *the decoration of the ceiling and the friezes on the walls in the Secession style, paintings of blessed Wincenty Kadłubek and St Stanislaus of Szczepanów painted in 1904-6 by Henryk Uziembło; new wall panelling with Oriental wall hangings, 17th-18th centuries*.¹ Here a reference was made to an inventory of wall hangings in the Wawel Cathedral Treasury, notably to wall hanging no. 3. The wall hanging in question can be found in the list of photo images in the Catalogue (fig. 862) in its second part. Further, the Catalogue provides the following information: „currently a wall hanging, previously a part of wall covering made of green and blue panels, flower design, Middle East, 17th-18th c.”²

The Catalogue attempted to register the history of the textiles. One of the texts generally mention an “Oriental textiles,” while the other gives a more precise origin – the “Middle East.” The fabrics were tentatively described as made in the 17th or 18th century. The wall hanging was considered to be a part of the wall covering. The author of the catalogue note stated that the wood panelling in the chapter house was new, and so there was no place for the wall hanging (stored in the cathedral treasure house) anymore, or, possibly, it had never been hung there. The caution of the author of both notes is understandable. A more precise dating of the textiles from the chapter house and the wall hanging, pinpointing its place of origin – and, consequently, writing their history – would require separate

¹ *Katalog Zabytków Sztuki w Polsce*, t. IV: *Miasto Kraków*, cz. 1: *Wawel*, red. J. Szablowski, Warszawa 1965, s. 130.

² *Ibidem*, s. 129. Bryty znajdujące się w kapitułarzu są w kolorze czerwonym i zielonym.

¹ *Katalog Zabytków Sztuki w Polsce*, vol. IV: *Miasto Kraków*, part 1: *Wawel*, ed. J. Szablowski, Warszawa 1965, p. 130.

² *Ibidem*, p. 129. The panels in the chapter house are red and green.

Publikacja finansowana w ramach projektu „Konserwacja unikatowych w skali światowej zabytków związanych z historią Krakowskiej Kapituły Metropolitalnej oraz udostępnienie ich w przestrzeni wystawienniczej w postaci interaktywnej multimedialnej ekspozycji dostosowanej do potrzeb różnorodnych grup docelowych” o numerze RPMP.06.01.01-12-0177/16.

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie

www.akademicka.pl

ISBN 978-83-7438-960-0

9 788374 389600